

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ด้านการเกษตรด้วย BCG

น.สพ.ยุคล ลิ้มแหลมทอง

ประธานคณะกรรมการการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ
ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG สาขาเกษตร

วันอังคารที่ 28 มีนาคม 2566 เวลา 13.00 – 15.00 น.
ห้องประชุม CC-301 อาคารศูนย์ประชุมอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย จ.ปทุมธานี

4 เข็มทิศ 13 ทิศหมาย

01 ภาคการเกษตรและบริการเป้าหมาย

- 01 เกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- 02 การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน
- 03 ศูนย์การผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก
- 04 การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง
- 05 ประสิทธิภาพการลงทุนและโลจิสติกส์
- 06 อีเลคทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัล

* **เข็มทิศที่ 1** = ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ใช้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับการผลิต และเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

02 โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

- 07 SMEs ที่เข้มแข็ง ดักยภาพสูง แข่งขันได้
- 08 พื้นที่และเมืองอัจฉริยะ
- 09 ความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคม

03 ความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 10 เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ
- 11 การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

04 โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

- 12 กำลังคนที่มีสมรรถนะสูง
- 13 ภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์ประชาชน

Model เศรษฐกิจ BCG สาขาเกษตร

B = ธรรมชาติของสรรพสิ่งในการสร้างผลผลิตทั้งปริมาณและคุณภาพ   **C** = ใช้ปัจจัยการผลิตให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่เหลือทิ้ง

G = รักษาทรัพยากรให้ยั่งยืน ไม่เกิดมลภาวะ ไม่ก่อสารพิษ

 เป้าหมาย

ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง รายได้สูง ลดต้นทุน ลดความเสี่ยง ลดมลภาวะ

ตอบโจทย์

ความมั่นคงอาหาร ความยั่งยืนของทรัพยากร เสถียรภาพทางสังคม ความรู้เรื่องทางเศรษฐกิจ

คน = เกษตรกร / อาสาเกษตร / Smart Farmer / Young Smart Farmer / Smart Entrepreneur / นักส่งเสริม / นักวิจัย / ผู้ประกอบการ / นักอุตสาหกรรม

คลังข้อมูล = โครงสร้างพื้นฐาน / ที่ดิน / แหล่งน้ำ / เกษตรกร / พื้นที่เกษตรกรรม / สภาพภูมิอากาศ / ฤดูกาล / พืชพรรณ / ท้องถิ่น / โรคระบาด / ผลผลิต / ราคา / ตลาด / มาตรฐาน / การจัดการ / นโยบาย

องค์ความรู้ = พันธุกรรม / การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต / การควบคุมคุณภาพ / การเพิ่มมูลค่า / การสร้างคุณค่า / ระบบตรวจสอบย้อนกลับ / ระบบเกษตรแม่นยำ / AI

ปัจจัยการผลิต = จัดหา รักษา ใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งพันธุ์ ดิน น้ำ ปุ๋ย อาหารสัตว์ เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ ชีวภัณฑ์ วัคซีน เครื่องจักรกล บริการเกษตร แหล่งทุน

กระบวนการขับเคลื่อน

- สร้างเกษตรกรรมมืออาชีพ นวัตกรรมเกษตร
- ระบบการผลิตที่แม่นยำ (Precision Agriculture)
- ผลิตสินค้า Premium (คุณภาพ โภชนาการปลอดภัย ยั่งยืน)
- ยกระดับมาตรฐานสินค้าทั้งระบบ
- พัฒนาตลาดเชิงรุก
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ระบบตรวจสอบ, Logistics)
- พัฒนาปรับปรุงกฎ ระเบียบ กฎหมาย

รูปแบบการบริหารจัดการ

- Area Based
- Commodity Based

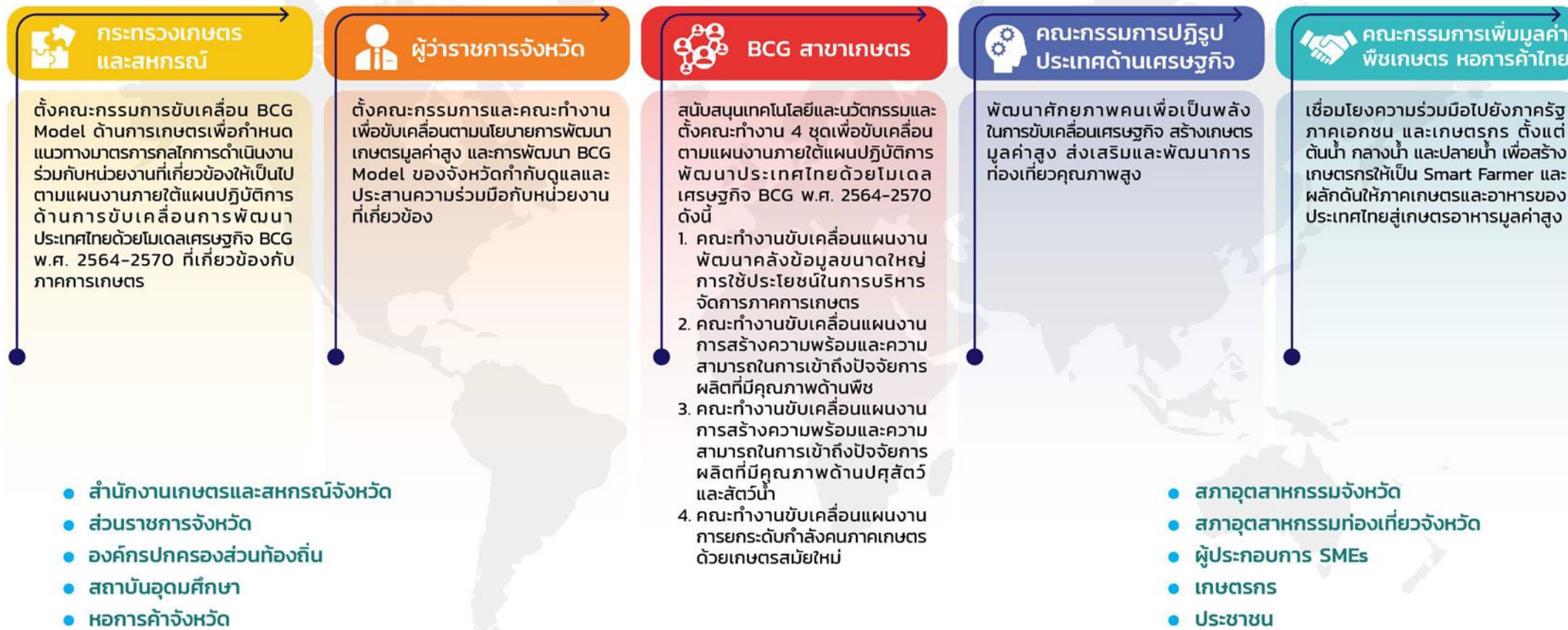
ด้วยหลักการ 4P

(Public-Private-Professional-People partnership)

ในรูปแบบหุ้นส่วนเศรษฐกิจแบบ Fair Trade

แนวทางการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG แบบบูรณาการเชิงพื้นที่ (Area Based) ในจังหวัดต่างๆ

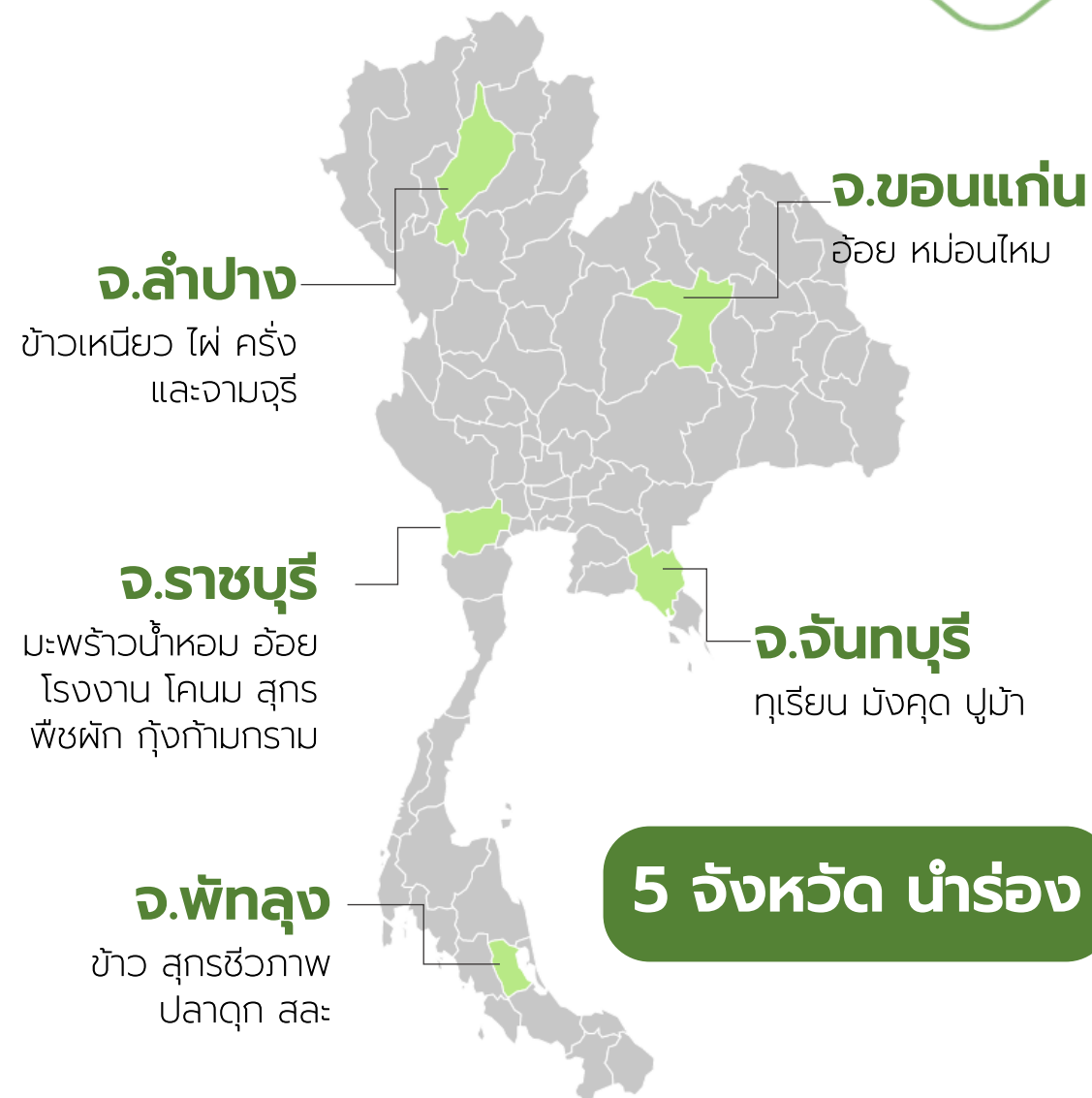
การบริหารแบบ Area Based

เป้าหมาย :

กำหนดพื้นที่เป็นจังหวัด เพื่อเพิ่ม GPP

การบริหาร :

- ผู้ว่าราชการจังหวัด ตั้งกรรมการ ประกอบด้วย 4P มีเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็น เลขานุการ
- คณะกรรมการคัดเลือกสินค้าที่ต้องการพัฒนา
- ตั้งคณะทำงานเฉพาะสินค้า วิเคราะห์ Painpoint และ ทิศทางพัฒนา
- วางแผนพัฒนาด้วย P D C A ของหน่วยงานในพื้นที่
- ประสานคณะทำงานส่วนกลางหรือต้นสังกัดสนับสนุน

สินค้าเกษตรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้จังหวัดคัดเลือก

76 จังหวัดได้คัดเลือก สินค้าเพื่อดำเนินการตาม BCG Model ภายใต้ เงื่อนไข

- 3 สูง : ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง รายได้สูง และเพิ่ม 2Q (Quality & Quantity)
- มีโอกาสพัฒนาตลอด Value Chain (มีความรู้/ศักยภาพการผลิต/ตลาด)
- สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด
- พิจารณาพืชตามแนว Agri-Map

พืช 36 ชนิด

ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง กุเรียน มังคุด มะม่วง ส้มโอ ชา กาแฟ อะโวคาโด ลำไย พริกไทย มะยงชิด พืชผัก สมุนไพร แตงโม บั๊กก ส้ม กล้วย มะพร้าว สละ ชมพู่ สับปะรด พืชเหลียง มันแกว ไข่ ไม้ดอก แก้วมังกร หอมแดง จำปาตะ โทโก้ ชะอม ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง

สัตว์ 7 ชนิด

กระบือ ไก่ โค นกกระทา แพะ สุกร ไหม

ประมง 3 ชนิด

กุ้ง ปลา ปู

สินค้าเฉพาะ 2 ชนิด

เกลือ แผลง (จิ้งหรีด ผึ้ง)

การดำเนินงานในรูปแบบ Commodity Based

‘โครงการยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียว ด้วยเกษตรสมัยใหม่บนเส้นทางสายวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง (BCG-NAGA Belt Road)’

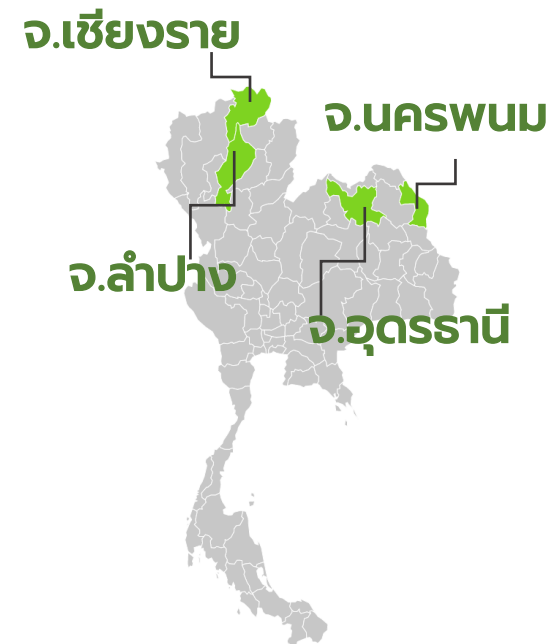

หลักคิด : วัฒนธรรมข้าวเหนียว ไทย-ลาว ในอุษาคเนย์ สู่ชาวลื้อในสิบสองปันนา ภาคเหนือ และภาคอีสานของไทย ก่อเกิดการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและวิถีชีวิตวัฒนธรรม

เป้าหมาย : เปลี่ยนเกษตรกรเป็นผู้ผลิต/ขายเมล็ดพันธุ์ข้าว สืบสานวัฒนธรรมอาหารและการท่องเที่ยว

วิธีการ

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีเปลี่ยนให้เป็นเกษตรสมัยใหม่
- พัฒนาหลักสูตร สร้างผู้ประกอบการ/การใช้วัสดุเหลือใช้/ การใช้เครื่องจักรกล/พัฒนาชุมชนคาร์บอนต่ำ
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน / ตลาดวัฒนธรรม / ชุมชนนวัตกรรม
- พัฒนาระบบบันทึกข้อมูล การจัดการแปลง การเปิด Facebook

4 พื้นที่เป้าหมาย

โครงการยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียว ด้วยเกษตรสมัยใหม่บนเส้นทางสายวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง (BCG-NAGA Belt Road)

การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม และ พันธุ์ข้าวเหนียว เพื่อสร้างความเข้มแข็งมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียว

การยกระดับห่วงโซ่คุณค่าของการผลิต ข้าวเหนียว บนเส้นทางสายวัฒนธรรม ลุ่มน้ำโขงด้วยเกษตรสมัยใหม่ และการเพิ่ม มูลค่าจากวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์จาก ทูตทางวัฒนธรรม ทรัพยากรท้องถิ่น และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องกับข้าวเหนียว

Human Capacity Building
แผนงานที่ 1

Technology & Innovation Development
แผนงานที่ 2

Creative Culture
แผนงานที่ 3

การพัฒนา **Enabler System** เพื่อการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจตาม BCG model ด้วยข้าวเหนียว

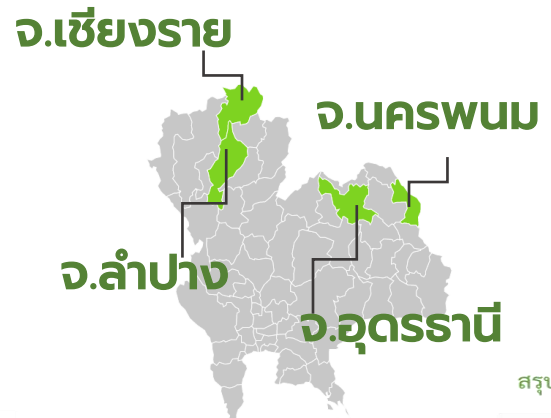

โครงการยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียวด้วยเกษตรสมัยใหม่บนเส้นทางสายวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง (BCG-NAGA Belt Road)

พื้นที่ดำเนินการครอบคลุม 37 อำเภอ ใน 4 จังหวัด

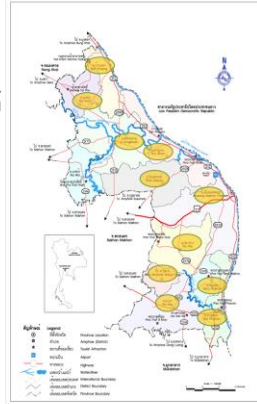
สรุปพื้นที่ระดับอำเภอ จ.เชียงราย

1. พาน
2. เทิง
3. เวียงชัย
4. เมือง
5. แม่จัน
6. แม่สาย
7. เชียงแสน
8. เชียงของ
9. แม่ลาว
10. ป่าแดด

สรุปพื้นที่ระดับอำเภอ จ.นครพนม

1. เมือง
2. ศรีสงคราม
3. โพนสวรรค์
4. ปลาปาก
5. เรณูนคร
6. ธาตุพนม
7. นาแก
8. วังยาง
9. นาหว้า
10. นาทม
11. บ้านแพง

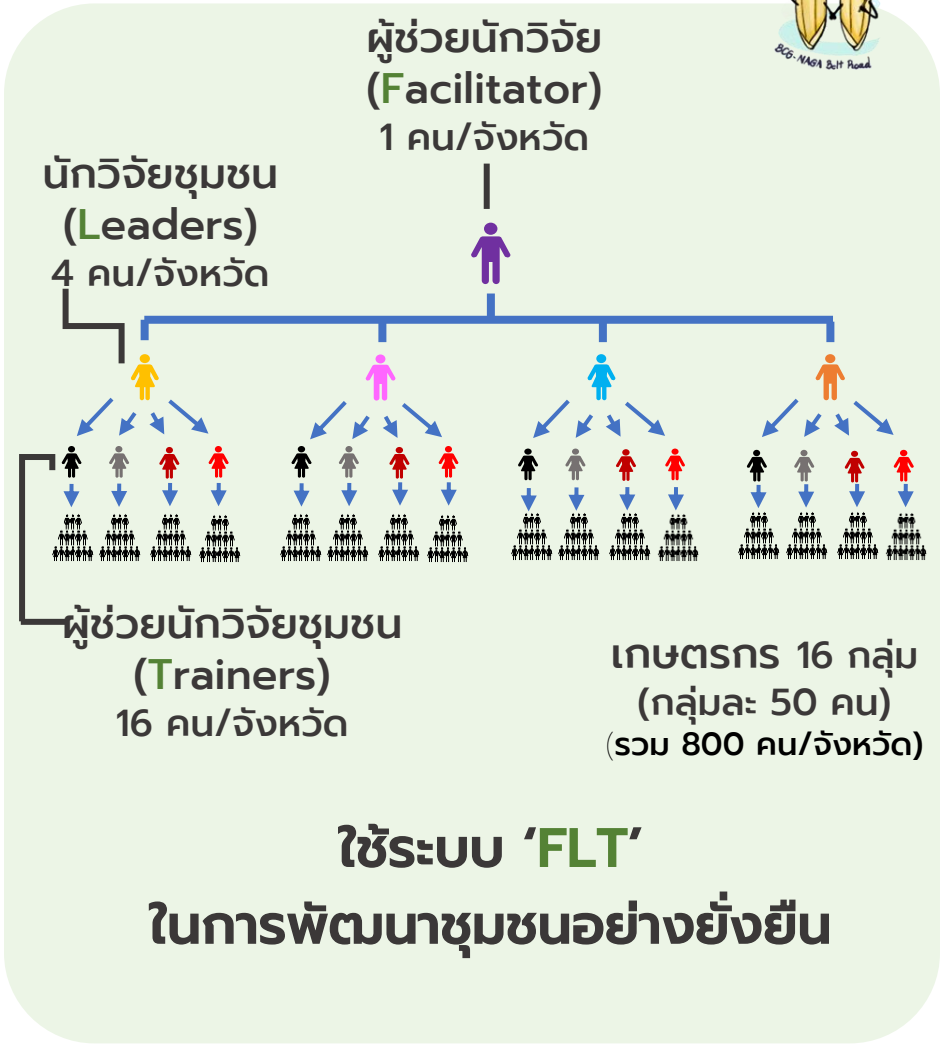
สรุปพื้นที่ระดับอำเภอ จ.ลำปาง

1. เสริมงาม
2. ห้างฉัตร
3. แม่ทะ
4. เมือง
5. เกาะคา
6. แจ้ห่ม
7. แม่พริก
8. เติน
9. เมืองปาน

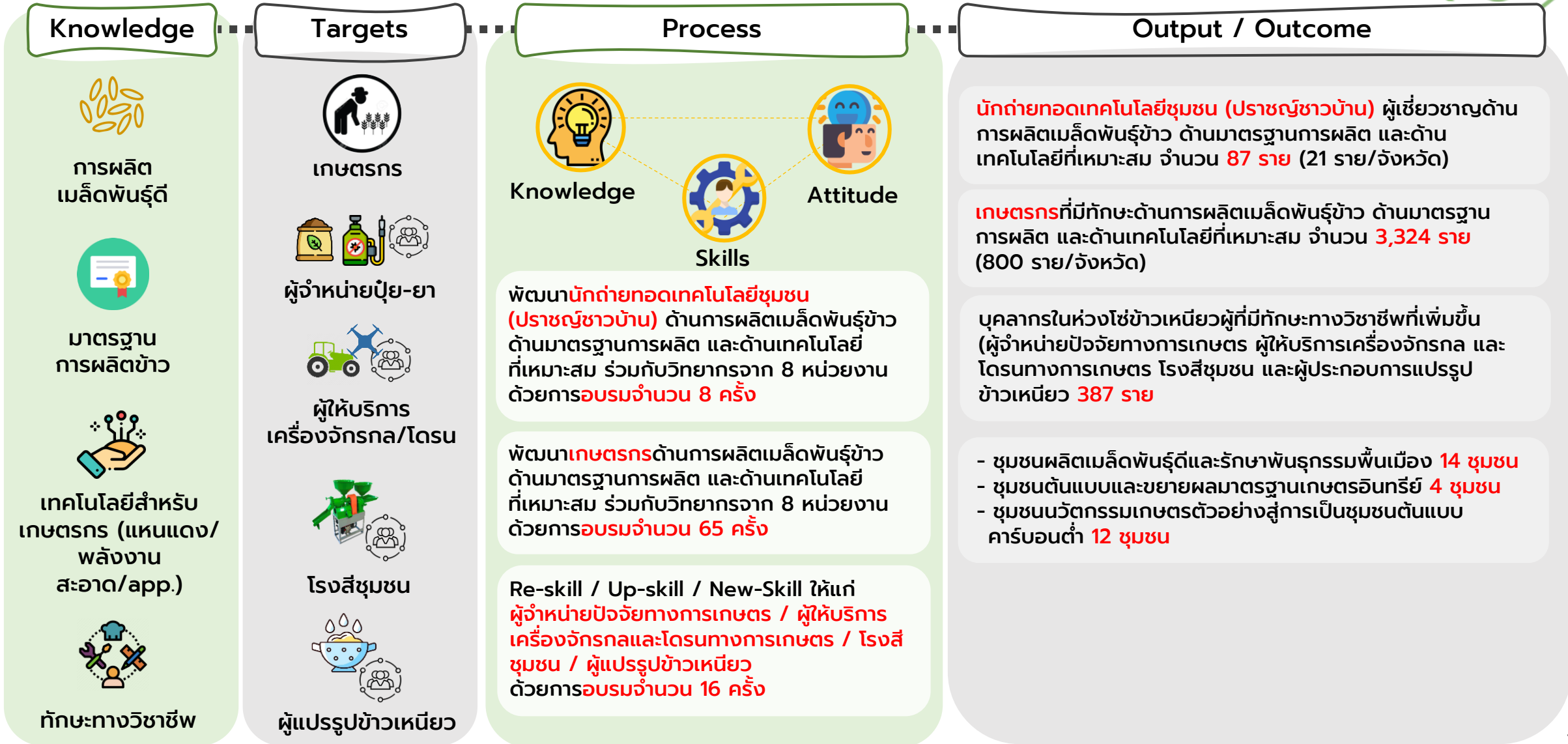
สรุปพื้นที่ระดับอำเภอ จ.อุดรธานี

1. กุดจับ
2. บ้านผือ
3. เพ็ญ
4. บ้านดุง
5. หนองหาน
6. กุมภวาปี
7. สร้างคอม

แผนงานที่ 1 : Human Capacity

(โครงการ 'BCG-NAGA Belt Road')

แผนงานที่ 2 : Technology & Innovation

(โครงการ 'BCG-NAGA Belt Road')

Technology / Innovation for

Circular Economy

- เทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากฟางข้าว
- การผลิตเพอร์นิเจอร์ / วัสดุจากฟางข้าว
  - การผลิตภาชนะจาก Biomaterial
  - การผลิตเห็ดฟางสมัยใหม่

- เทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากเถา
- การผลิตงานหัตถกรรมด้วย Geopolymer
  - การปรับปรุงดินด้วยเถาลอย
  - การผลิตวัสดุปลูกด้วยเถาและแกลบดำ

- เทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากแห่นาง
- Micro Climate Engineering ด้วยแห่นาง
  - การเพิ่มไนโตรเจนในนาข้าว
  - การผลิตวัสดุปลูกหรือเป็นอาหารสัตว์

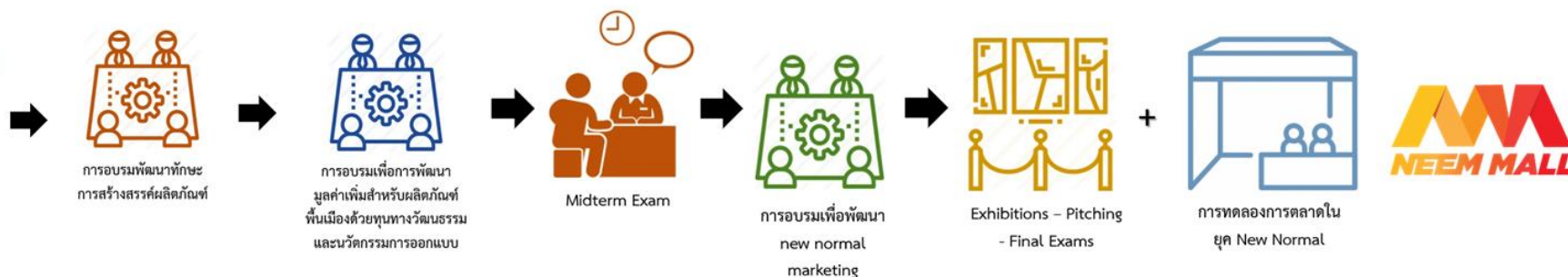

- เทคโนโลยีการใช้สัรรมชาติจากนาข้าว
- การย้อมสีธรรมชาติสำหรับเส้นใย
  - การทำสัมุดย้อมจากนาข้าว

Bio Economy

การผลิตนวัตกรรมข้าวเหนียวสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

แผนงานที่ 3 : Creative Culture

(โครงการ 'BCG-NAGA Belt Road')

• จังหวัดเชียงราย

• จังหวัดลำปาง

• จังหวัดนครพนม

• จังหวัดอุดรธานี

ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวชุมชนวัฒนธรรมข้าวเหนียว

"ความเชื่อ ศาสนา ข้าวปลาอาหาร จิตวิญญาณ"

- ข้อมูลชุมชน/ความโดดเด่น/ทุนชุมชน
- สิ่งที่มีนักท่องเที่ยวจะได้เรียนรู้
- วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น/กิจกรรมท่องเที่ยว/ฤดูกาลท่องเที่ยว
- โปรแกรมการท่องเที่ยว
- อาหารท้องถิ่น
- ผลิตภัณฑ์ชุมชน
- การเดินทาง
- ที่พัก
- ผู้ประสานงานการท่องเที่ยวในชุมชน
- สื่อเพื่อการท่องเที่ยว

ฐานข้อมูลวัฒนธรรมข้าวเหนียว

ผลิตภัณฑ์ชุมชนจากวัฒนธรรมข้าวเหนียว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

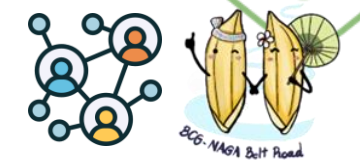

การสร้างรายได้ในชุมชนด้วยการท่องเที่ยวบนฐานวัฒนธรรมข้าวเหนียว

เส้นทางท่องเที่ยวบนฐานวัฒนธรรมข้าวเหนียว

แผนงานที่ 4 : การพัฒนา Enabler System เพื่อการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจตาม BCG model ด้วยข้าวเหนียว (โครงการ 'BCG-NAGA Belt Road')

ChatBoT Platform

RiceDisease
LineBoT

RicefitBoT

Human

นักวิจัย
Facilitator

นักวิจัย
ชุมชน
Leader

ผู้ช่วยนักวิจัย
ชุมชน
Trainer

Digital Document

Google
Form

Data
Gathering
Method

Database

ข้อมูลจาก 4 แอป 14 โครงการ

- ข้อมูล FTL
- ข้อมูลเกษตรกร
- ข้อมูลเกษตรกรที่รวมศูนย์
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อย
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายตำบล
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายอำเภอ
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายจังหวัด
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายภาค
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายประเทศ

App system

Database

ข้อมูล FTL และเกษตรกรรายย่อยรายตำบล

- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายตำบล
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายอำเภอ
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายจังหวัด
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายภาค
- ข้อมูลเกษตรกรรายย่อยรายประเทศ

National
Rice Farmer
Passport

Product
&
Path Map

เชียงใหม่

15

ผลลัพธ์และผลกระทบของโครงการ 'BCG-NAGA Belt Road'

 <p>เขตรกรนักถ่ายทอดเทคโนโลยี (เมล็ดพันธุ์ดี, มาตรฐานการเกษตร, เทคโนโลยีที่ทันสมัย)</p>	<p>87 ราย</p>	 <p>ผลกระทบทางเศรษฐกิจ (Direct & Indirect)</p>		<p>2,245 ล้านบาท</p>
 <p>เขตรกรต้นแบบ (เมล็ดพันธุ์ดี, มาตรฐานการเกษตร, เทคโนโลยีที่ทันสมัย)</p>	<p>3,324 ราย</p>	 <ul style="list-style-type: none"> - การผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง 30 ตัน - การจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ (แทนการจำหน่ายข้าวเปลือก) 	 <ul style="list-style-type: none"> - มูลค่าเพิ่มจากการขายข้าวอินทรีย์ - Health Benefit / Environmental Benefit จากการผลิตข้าวปลอดภัย 	
 <p>บุคลากรในห่วงโซ่ข้าวเหนียว ที่ได้รับการพัฒนาด้านวิชาชีพ (ผู้จำหน่ายปุ๋ย-ยา/ผู้ให้บริการเครื่องจักรกลและโดรน/โรงสีชุมชน/ผู้แปรรูป)</p>	<p>387 ราย</p>	 <ul style="list-style-type: none"> - รายได้ที่เพิ่มจากการใช้เทคโนโลยี - Health benefit / Environmental Benefit จากการใช้เทคโนโลยี 	 <ul style="list-style-type: none"> - รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของบุคลากรในห่วงโซ่ 	
 <p>ชุมชนผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว/รักษาพันธุกรรมข้าวพื้นเมือง</p>	<p>14 ชุมชน</p>	 <ul style="list-style-type: none"> - รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการปรับปรุงกระบวนการผลิต / การแปรรูปข้าวเหนียวด้วยนวัตกรรมสร้างสรรค์ 	 <ul style="list-style-type: none"> - มูลค่าเพิ่มจากของเหลือใช้ - รายได้ที่เพิ่มขึ้น / Environmental Benefit จาก Circular Economy 	
 <p>ชุมชนมาตรฐานการเกษตรอินทรีย์</p>	<p>4 ชุมชน</p>	 <ul style="list-style-type: none"> - รายได้ / ลดรายจ่าย / Health Benefit / Environmental Benefit จากการลดคาร์บอน 	 <ul style="list-style-type: none"> - รายได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยว - มูลค่าที่เพิ่มขึ้นจากการประยุกต์ใช้วัฒนธรรมสร้างสรรค์ 	
 <p>ชุมชนนวัตกรรมเกษตรตัวอย่างสู่การเป็นชุมชนต้นแบบคาร์บอนต่ำ</p>	<p>12 ชุมชน</p>	<p>*** ประเมินจากการเก็บข้อมูลจริง และการอิงจากฐานข้อมูลหรืองานตีพิมพ์ที่อ้างอิงได้</p>		

ขอบคุณครับ

น.สพ.ยுகล ลิมแหลมทอง

ประธานคณะกรรมการการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ
ด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG สาขาเกษตร